

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/92/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118011151
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Ševčovič
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7118011151.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Ševčoviča a sudcov JUDr. Jaroslava Chleboviča a JUDr. Zuzany Homzovej, v trestnej veci obžalovaného A. L., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. januára 2023, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 11.7.2022, sp. zn. 5T/57/2018 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil obžalovaného A. L. spod obžaloby Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 1Pv 80/17 zo dňa 2. augusta 2018, podľa ktorej mal spáchať zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. tým, že

v období od decembra 2014 do septembra 2016 v Č., v rodinnom dome na ulici E. Č.. X a následne od septembra 2016 do 23.2.2017 v L., v byte na ulici G. Č.. X týral svoju družku G. E., nar. XX.X.XXXX a to tak, že ju väčšinou pod vplyvom alkoholu fyzicky napádal, aj v čase tehotenstva, najmä chytaním pod krk, sácaním do nej, fackovaním, ťahaním za vlasy, ťahaním po zemi, občas ju kopol, silnejšie jej stláčal ramená a zároveň jej vulgárne nadával, pričom v dôsledku tohto konania poškodená mala z obvineného strach, musela viackrát absolvovať lekárske vyšetrenia a viackrát opustiť spoločnú domácnosť,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie okresný prokurátor, ktoré následne písomne odôvodnil tak, že pri trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby spravidla vždy existujú dve skupiny dôkazov, a to dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného a dôkazy svedčiace v jeho neprospech. Úlohou súdu je preto veľmi citlivo a uvážlivo vyhodnocovať každý dôkaz samostatne a zároveň všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

Obhajoba obžalovaného bola vyvrátená výpoveďou poškodenej - ktorá vo svojich výpovediach tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom podrobne popísala spôsob akým jej obžalovaný spôsoboval pod vplyvom alkoholu psychické a fyzické utrpenie a nepriamo svedkami G. L., Ing. C. E., D. G., ako aj znaleckými posudkami. Ak máme k dispozícii nepriame dôkazy neznamená to, že by to boli nespoľahlivejšie alebo horšie dôkazy ako dôkazy priame.

Prokurátor má za to, že okresný súd pochybil, keď nevzal do úvahy výsledky znaleckého dokazovania znalca z odboru psychológia PhDr. Ľ.F. R., ktorý u osobnosti poškodenej zistil symptomatiku so silnými pocitmi bezmocnosti a beznádeje, výraznú anxiozitu, intrapsychickú tenziu, poranoidné postoje, instabilitu, impulzivitu, obsesívne pohnútky a markéry schizoidnej utiahnutosti. Jej frustračná tolerancia

ako schopnosť odolávať konfliktom a prekážkam bola znížená najskôr v dôsledku opakovaných zážitkov bezmocnosti a beznádeje, tiež strachu a stresu, navodených konfliktnými situáciami, ktoré najskôr vnímala ako formu psychického aj fyzického týrania, vyvolávajúceho intenzívne pocity strachu a vnútorného napätia, tiež pocitov bezmocnosti a beznádeje. V rámci psychologického vyšetrenia znalec s výnimkou konania obžalovaného nezistil žiadne iné faktory, ktoré by poškodená mohla vnímať ako zdroj fyzického a psychického utrpenia. Je toho názoru, že skutočnosť, že poškodená toho času nevykazuje príznaky post traumatickej stresovej poruchy nemá žiadny význam vo vzťahu k preukázanej skutočnosti, že konanie obžalovaného vážnym spôsobom narušilo psychický stav poškodenej, ktorá tento stav pociťovala ako ťažké príkorie. V tejto súvislosti prokurátor poukázal na závery znaleckého posudku MUDr. B. G. L., ale aj svedeckú výpoveď svedka MUDr. N. G., ktorí u poškodenej konštatovali prítomnosť úzkostnej poruchy, pričom ako stresový faktor zhodne uviedli aj osobu a správanie obžalovaného voči poškodenej.

Záverom prokurátor poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo/10/2012 zo dňa 15.10.2012 a navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe podaného odvolania krajský súd podľa § 317 ods.1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Úvodom je potrebné uviesť, že okresný súd prvotne rozhodol vo veci rozsudkom dňa 11.3.2019, sp. zn. 5T/57/2018 tak, že obžalovaného podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil spod obžaloby okresného prokurátora. Z dôvodu podaného odvolania okresným prokurátorom krajský súd uznesením zo dňa 11.12.2019, sp. zn. 4To/78/2019 podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Následne po zrušení veci okresný súd rozhodol rozsudkom dňa 10.6.2020, sp. zn. 5T/57/2018 tak, že obžalovaného podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Na základe podaného odvolania zo strany okresného prokurátora krajský súd uznesením zo dňa 30.9.2021, sp. zn. 4To/83/2020 podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. V dôvodoch zrušujúceho uznesenia krajský súd poukázal na to, že sa nestotožnil s tvrdením okresného súdu, že v prípade znaleckého posudku PhDr. L. R. vo vzťahu k dokazovanej skutočnosti ide len o nepriamy dôkaz, ktorý ako ojedinelý s poukazom na teóriu dokazovania, nie je schopný zmeniť dôkaznú situáciu a nemá teda ani vplyv na rozhodnutie. Úlohou okresného súdu bolo opätovne vypočúť znalca PhDr. L. R. a následne vyhodnotiť vykonané dôkazy a zákonným spôsobom vo veci rozhodnúť.

Preskúmaním trestného spisu odvolací súd zistil, že okresný súd po zrušení veci vytýčil termín hlavného pojednávania, pribral do konania znalkyňu z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria MUDr. B. G. L. za účelom vypracovania znaleckého posudku ohľadom posúdenia duševného stavu svedkyne poškodenej G. E. a vykonal dokazovanie vypočúťím znalkyne k podanému znaleckému posudku. Následne po vyjadrení prokurátora, že vo vzťahu k znalcovi PhDr. R. netrvá na jeho osobnom výsluchu a obhajcu, ktorý uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania vyhlásil dokazovanie za skončené, pristúpil k záverečným rečiam a vyhlásil teraz odvolaním napadnutý rozsudok.

Znalkyňa MUDr. B. G. L., MBA na hlavnom pojednávaní zotrvala na záveroch svojho znaleckého posudku z ktorých vyplýva, že u poškodenej G.Y.M. E. nebola zistená žiadna duševná porucha alebo choroba v zmysle psychózy, neurózy alebo stresom podmienená adaptačná alebo afektívna porucha (vrátane posttraumatickej stresovej poruchy). Boli zistené u nej prejavy úzkostnej poruchy, psychiatricky bola od mája 2017 vedená ako zmiešaná úzkostne depresívna porucha do marca 2019, od júna 2019 do apríla 2021 bola vedená ako panická porucha. V klinickom obraze boli prítomné depresívna a anxiózná nálada, hypohedonia, hypobúlia, anxieta situačne viazaná na obvineného a jeho konanie, neskôr ale aj na konfliktové matrimonium s matkou, vegetatívna reaktivita a symptomatika, zvýšená intrapsychická tenzia, pocity zníženej schopnosti zvládnuť situáciu a plánovať do budúcnosti, resp. pokračovať v tých pomeroch, určité zhoršenie vo vykonávaní bežných denných úloh. Išlo o stav

subjektívneho strádania a tiesne a emočnej poruchy, ktorý menovanej bránil v riadnom sociálnom účinkovaní a výkonnosti. Vznikol ako následok na stresové udalosti (partnerské konflikty, správania a konanie obvineného voči menovanej, narodenie dieťaťa a následná starostlivosť, finančná tieseň, problémy s bývaním u matky a pod.), aj keď individuálna náklonnosť hrá rolu pri vzniku a prejave týchto porúch adaptačného charakteru, možno ale konštatovať, že bez stresora by nevznikli. Znalkyňa zároveň na hlavnom pojednávaní uviedla, že skúmanie posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá patrí medzi duševné poruchy, patrí výlučne do odboru Psychiatrie.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu, výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade odôvodňujú postup podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. K tomuto dôvodu oslobodenia odvolací súd poznamenáva, že v takomto prípade sa nevyžaduje, aby bolo bez pochybností preukázané, že sa skutok nestal, stačí len pochybnosť o tom, či sa stal. Je potrebné uviesť, že okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy, v záujme zistenia skutkového stavu veci, a to pri plnom uplatnení všetkých základných zásad trestného konania uvedených v ust. § 2 Tr. por., najmä však zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 i rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14. V odôvodnení rozsudku v súlade s § 168 Tr. por. stručne, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a vysvetlil, na základe akých dôvodov dospel k oslobodzujúcemu rozhodnutiu. Závery okresného súdu prezentované vo výrokovej časti rozsudku a vysvetlenie týchto záverov v odôvodnení napadnutého rozsudku si odvolací súd takmer v celom rozsahu osvojil, a preto v zásade na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v celom rozsahu odkazuje, a to až na nasledovné zistenie.

Podstata žalovanej trestnej činnosti podľa obžaloby mala spočívať v tom, že obžalovaný mal v období od decembra 2014 do septembra 2016 v Č., v rodinnom dome a následne od septembra 2016 do 23.2.2017 v L., v byte týrať svoju družku tak, že ju väčšinou pod vplyvom alkoholu fyzicky napádal, aj v čase tehotenstva, najmä chytaním pod krk, sácaním do nej, fackovaním, ťahaním za vlasy, ťahaním po zemi, občas ju kopol, silnejšie jej stláčal ramená a zároveň jej vulgárne nadával, pričom v dôsledku tohto konania poškodená mala z obvineného strach, musela viackrát absolvovať lekárske vyšetrenia a viackrát opustiť spoločnú domácnosť.

V prejednávacom prípade boli v prípravnom konaní zadovážené a na hlavnom pojednávaní okresným súdom vykonané dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporovali. Na jednej strane výpoveď poškodenej, svedkov Ing. C. E. - otca poškodenej, G. L., D. G., závery znaleckého posudku PhDr. L. R., ktoré usvedčujú obžalovaného zo žalovanej trestnej činnosti a na druhej strane výpoveď obžalovaného, JUDr. Y. L. - matky obžalovaného a Y. L. - sestry obžalovaného, výpoveď MUDr. N. G. a závery znaleckého posudku MUDr. B. G. L., MBA, ktoré vyznievajú v prospech obžalovaného.

Je potrebné uviesť, že na preukázanie viny obžalovaného súhrn priamych a nepriamych dôkazov musí tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného záveru. Výrok o vine môže byť založený teda len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania. To platí tým skôr, keď v prejednávacom prípade existujú dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporujú a súd svoje rozhodnutie musí oprieť o vierohodnosť jednej alebo druhej skupiny dôkazov.

V § 2 ods. 10 Tr. por. je upravená zásada náležitosti zistenia skutkového stavu veci, z ktorej okrem iného vyplýva, že orgán činný v trestnom konaní sám určuje mieru dokazovania, ktoré musí v konaní vykonať, aby bola požiadavka náležitosti zistenia skutkového stavu veci splnená. Orgán činný v trestnom konaní musí vykonať také dôkazy, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť. Ak vykonané dôkazy v konaní pred súdom nebudú stačiť na uznanie viny obžalovaného a ak nebude možné vykonať iné dôkazy s cieľom vyvrátiť dôvodné pochybnosti, bude nevyhnutné, obžalovaného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady „in dubio pro reo“, t.j. v pochybnostiach v prospech obžalovaného. Primárnym cieľom zásady náležitosti zistenia skutkového stavu veci je umožniť súdu spravodlivé a zákonné rozhodnutie.

Použitie zásady „in dubio pro reo“, ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por. prichádza do úvahy vtedy, ak dôvodné pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti trvajú aj naďalej. Obžalovanému musí byť vina preukázaná. Obžalovaný nie je povinný dokazovať žiadnu skutočnosť, a to ani skutočnosť svedčiacu v jeho prospech. Teda, ak obžalovaný niektorú okolnosť nepoprie, nemožno z toho vyvodzovať záver, že táto okolnosť zodpovedá skutočnosti a nemožno z toho vyvodiť záver, že také tvrdenie je nepravdivé. Odsudzujúci rozsudok môže byť vydaný len v prípade, ak nie sú žiadne dôvodné pochybnosti o vine obžalovaného. V prípade, ak vina obžalovaného nie je preukázaná, musí byť spod obžaloby oslobodený.

Aj podľa názoru krajského súdu po starostlivom a nestrannom zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti neboli spoľahlivo preukázané všetky okolnosti žalovaného skutku, a teda nebola vylúčená možnosť akéhokoľvek iného záveru než ako je uvedené v obžalobe prokurátora. Vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní bolo preukázané zo skutkovej vety v obžalobe len vulgárne nadávanie obžalovaného voči poškodenej. Svedkovia, ktorí potvrdili túto skutočnosť (G., Y. E.) však súčasne uviedli, že rovnako vulgárne nadávala aj poškodená obžalovanému. Túto skutočnosť, teda nadávky zo strany poškodenej jednoznačne potvrdili aj svedkyne JUDr. Y. L. a Y. L.. Za takýchto okolností, pri recipročnom správaní poškodenej aj podľa názoru odvolacieho súdu je vylúčené pociťovať nadávky ako ťažké príkorie.

V dôsledku uvedeného bolo potom potrebné postupovať v súlade so zásadou „in dubio pro reo“, teda v pochybnostiach v prospech obžalovaného. Krajský súd považuje napadnutý oslobodzujúci rozsudok okresného súdu za zákonný a súladný s uvedenou zásadou.

Keďže odvolateľ neuviedol žiadne také okolnosti, ktoré by mali za následok iný záver ako vyvodil prvostupňový súd, odvolací súd jeho odvolanie postupom podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.